

دنیای حیوانات

از مجموعه کتاب‌های قرآن و مهارت‌های زندگی

۳۰

گروه تحقیق: مه‌ری ابراهیم پور

ندا و محمد شیخ حسنی

با نظارت: دکتر محمد بیستونی

ابراهیم پور، مهری
دنیای حیوانات / گروه تحقیق مهری ابراهیم پور، ندا و محمد شیخ حسنی ؛
با نظارت محمد بیستونی.
قم: بیان جوان، ۱۳۹۰.

۷۵ ص. ... مجموعه کتابهای قرآن و مهارتهای زندگی ؛ ۳۰
دوره: ISBN 978-600-228-050-3 ISBN 978-600-228-022-2
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا. کتابنامه به صورت زیر نویس.

حیوانات در قرآن
شیخ حسنی، ندا / شیخ حسنی، محمد
بیستونی، محمد، ۱۳۳۷ -

۲۹۷/۱۵۹
۳۳۴۲۱۱۹

۱۳۹۰ ۲۹۷/۱۵۹
کتابخانه ملی ایران

دنیای حیوانات	عنوان:
مهری ابراهیم پور، ندا و محمد شیخ حسنی	گروه تحقیق:
دکتر محمد بیستونی	با نظارت:
فاطمه سرزهری	ویراستاری، تایپ و صفحه آرایی:
مرکز چاپ سپاه	چاپ و صحافی:
اول، بهار ۱۳۹۱	نوبت و تاریخ چاپ:
۳۰۰۰ نسخه	شمارگان:
انتشارات بیان جوان	ناشر:
ISBN 978-600-228-050-3	شابک:

حق چاپ محفوظ نیست و هرگونه نسخه برداری و چاپ از این کتاب
به منظور توسعه فرهنگ قرآن کریم، با اخذ مجوز کمی از
مؤسسه قرآنی تفسیر جوان بلامانع است

نشانی: تهران خیابان پاسداران - بین گلستان هشتم و نهم - شماره ۴۵۱ -
طبقه همکف واحد ۴ تلفکس: ۲۲۵۸۹۶۲۶ WWW.TafsirJavan.com

شش تا پندیده مرجع عالیقدر حضرت آیه الله العظمی جعفر سبحانی
رئیس رشته های تخصصی تفسیر، تبلیغ و کلام در حوزه علمیة قم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یکی از گام های مؤثر که باید مفسران اسلامی در تشریح و
تفہیم مقاصد عالی قرآن بردارند این است که، دگرگونی عمیقی در
شیوہ تفسیر به وجود آورند و از تکرار تفسیر قرآن به شیوہ تربیتی
که سوره به سوره یا آیه به آیه است، خودداری نمایند و توجه خود را
به شیوہ دیگری که همان «تفسیر موضوعی» است، معطوف سازند.
آن گاه خواهند دید در این نوع تفسیر چه پنجرہ های زیبایی از علوم و
معارف قرآن در چشم انداز تفسیری آنان گشوده می شود.

در همین راستا برادر فرزانه جناب آقای دکتر محمد
بیستونی رئیس گروه مؤسسات قرآنی تفسیر جوان در تلاشی
بیست سالہ بالطف و عنایات ویژه الهی شش نوع تفسیر موضوعی
برای شش مخاطب هدف تحت عناوین تفسیر کودک، تفسیر
نوجوان، تفسیر جوان، تفسیر زنان، تفسیر مردان و تفسیر خانواده با
نظارت علمای برجستہ حوزه های علمیہ تألیف و منتشر نموده و
چندین کتب ارزندہ قرآنی و تفسیر موضوعی مستقل را نیز تحت
عناوینی همچون تغذیہ، باستان شناسی، هنرهای دستی،

دنیای حیوانات، شعر و شاعری، آب و باران، سفر و تفریح،
جوان، خلاصه الغدير، لغت‌شناسی و مفاهیم قرآن کریم و... را با نگاه
ویژه به قرآن، حدیث و علوم روز برای نسل جوان تألیف و چاپ و
منتشر نموده است که این حجم از فعالیت‌های تأثیرگذار قرآنی در نوع
خود کم‌نظیر می‌باشد.

برای ایشان تداوم توفیقات و طول عمر همراه با صحت، عزت
و حسن عاقبت را خواهانم و به همه خانواده‌های محترم و جوانان
عزیز توصیه می‌نمایم از همه آثار ارزشمند و کاربردی ایشان که با
محتوای عمیق و ساده و زیباترین شکل ارائه شده است حداکثر
استفاده را بنمایند.

قم - جعفر سبحانی

۸۸/۸/۴

قرآن کریم در آیات ۸۲ سورهٔ اِسرائ و ۴۴ فُصِّلَتْ و ۵۷ یُونُس خود را به عنوان نسخهٔ شفابخش معرفی می‌کند. بنابراین می‌توان این کتاب آسمانی را همچون داروخانه‌ای فرض کرد که بیماران و نیازمندان متناسب با نوع بیماری و نیاز خاص خود باید به سراغ آن رفته و برنامهٔ زندگی و نجات خود را از این گنجینه معنوی و مادی انتخاب کنند تا پرنده زیبای خوشبختی را آغوش گرفته و در ساحل امن و آرام آن طی مسیر نموده و دنیا آخرت خود را در سایه عمل به محتوای قرآن آباد سازند. در همین راستا گروه مؤسسات قرآنی تفسیر جوان که تشکیل مردمی و غیرانتفاعی است ۱۲ مؤسسه تخصصی قرآنی را تأسیس نموده تا هر یک از مؤسسات متناسب با «مخاطب خاص» یا «موضوع خاص» مندرج در اساسنامهٔ رسمی خود، گروه‌های سنی گوناگون را با آیات مورد نیاز همان گروه مانوس ساخته و درک و فهم آیات موضوعی را برای آنان ساده و میسر سازد. سیستم مهندسی طراحی، تحقیق، تألیف یا تلخیص همهٔ آثار قرآنی ما بر این اصل استوار می‌باشد که: «آیاتی را که افراد مختلف بر اساس درک عقلی سنی خود برای زندگی بهتر نیاز دارند باید یاد بگیرند» همانطور که همین اصل در مورد احکام فقهی نیز تصریح شده و در صفحات اولیهٔ همهٔ رساله‌های عملیهٔ مراجع تقلید عظام قریب به همین

مضمون چنین آمده است: «مسائلی را که انسان غالباً احتیاج دارد واجب است یاد بگیرد». لذا براساس فلسفه وجودی تأسیس هر مؤسسه، شش نوع تفسیر براساس شش جمعیت هدف و دو مجموعه چندجلدی تفسیر موضوعی تحت عناوین: «تفسیر علامه» (۸۰ جلدی، برگرفته از تفسیر المیزان آیه الله محمد حسین طباطبائی ره) و «تفسیر سبحان» (۷۰ جلدی، برگرفته از تفسیر منشور جاوید و سایر آثار قرآنی آیه الله العظمی جعفر سبحانی) و دهها عنوان تفسیر موضوعی، کاربردی و میان رشته‌ای تحت عناوینی همچون باستان‌شناسی، هنرهای دستی، شعر و شاعری، خرافات، سحر و جادوگری، راز خوشبختی و... در مؤسسات مذکور تدوین و منتشر شده است. ویژگی هر یک از تفاسیر هشت‌گانه به شرح زیر می‌باشد:

۱- «تفسیر کودک» ویژه کودکان پیش دبستانی تا پایان دبستان که حدود «۲۰۰ آیه مورد نیاز» برای کودکان عزیز را به صورت گرافیکی، مفهومی و به ۳ زبان فارسی، عربی و انگلیسی در ۳۰ جلد به صورت تمام رنگی با قطع بیاضی در خود جای داده است.

۲- «تفسیر نوجوان» ویژه نوجوانان مقطع راهنمایی است که برگرفته از تفسیر نمونه آیه الله العظمی مکارم شیرازی بوده و حدود «۲۰۰ آیه موضوعی» متناسب با نیازهای نوجوانان عزیز را دربر گرفته و با استفاده از ۹ رنگ جذاب در چاپ متن با قطع جیبی در

۳۰ جلد برای جامعه هدف خود طراحی شده و به دلیل دارا بودن فهرستواره موضوعی این امکان را برای نخستین بار برای نوجوانان فراهم می‌سازد تا بدون نیاز به استاد حدود ۴۰۰۰ موضوع از قرآن کریم را به سادگی فیش برداری و تحقیق نموده و در قالب مقاله یا کتاب ارائه دهند. ضمناً مجموعه ۳ جلدی لغات و مفاهیم خاص این تفسیر اخیراً چاپ و منتشر شده است.

۳- «تفسیر جوان» ویژه جوانان دبیرستانی، دانشجویان و بزرگسالان می‌باشد که کل آیات قرآن را با استفاده از تفسیر نمونه در ۳۰ جلد به خود اختصاص داده است و جوانان عزیز با استفاده از فهرستواره موضوعی و الفبایی فارسی این تفسیر قادر خواهند بود تا حدود ۱۰/۰۰۰ موضوع مورد نیاز خود را پژوهش و استخراج نمایند. ضمناً تفسیر یادشده در ۵ جلد وزیری و ۲ جلد رحلی به ضمیمه فهرستواره موضوعی نیز چاپ و منتشر شده است.

۴- «تفسیر زنان» در این تفسیر مجموعه آیات مربوط به بانوان محترم استخراج شده و در ذیل هر آیه تفسیر آن بر اساس سه تفسیر معتبر موجود یعنی «تفسیر نمونه» تألیف حضرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی و «تفسیر مجمع البیان» اثر گرانسنگ مفسر بزرگ جهان تشیع امین الاسلام مرحوم آیه الله طبرسی (متوفی به سال ۵۴۸ هـ.ق) و «تفسیر المیزان» نوشته مرحوم آیه الله علامه طباطبایی، درج شده است. البته مجموعه مطالب استخراج

نده از تفسیرالمیزان درباره زنان و خانواده به صورت یکجا جمع آوری و در پایان کتاب درج شده است. تعداد آیات گزینش شده در این تفسیر «۲۷۵ آیه» می باشد. تعداد مجلدات این تفسیر ۲ جلد با قطع وزیری است.

۵ - «تفسیر مردان» که دربردارنده آیات مربوط به آقایان می باشد نظیر آیاتی که وظایف و تعهدات مردان نسبت به خانم ها تبیین نموده یا گروه آیات جهاد و شهادت. تعداد آیات گزینش شده در این تفسیر «۳۵۰ آیه» می باشد. تعداد مجلدات این تفسیر ۲ جلد با قطع وزیری است.

۶ - «تفسیر خانواده» که مجموعه آیات مرتبط با مسائل خانوادگی را به صورت تخصصی و موضوعی مورد ارزیابی قرار داده است. تعداد آیات گزینش شده در این تفسیر «۴۲۵ آیه» می باشد. تعداد مجلدات این تفسیر ۲ جلد با قطع وزیری است.

۷ - «تفسیر علامه» ویژه جوانان دبیرستانی، دانشجویان و زرگسالان می باشد. هر یک از مجلدات این تفسیر که به یک موضوع خاص و میان رشته ای مورد نیاز مخاطبین هدف، اختصاص یافته، در مدت ۲۵ سال بتدریج توسط قرآن پژوه سحترم و بااخلاص جناب آقای سیدمهدی امین از روی

تفسیرالمیزان، تألیف آیه‌الله محمدحسین طباطبائی (ره)
خلاصه‌برداری، دسته‌بندی، فهرست‌گذاری و تحریر شده است.

۸ - «تفسیر سبحان» ویژه جوانان عزیز می‌باشد که با

کسب اجازه از محضر آیه‌الله العظمی جعفر سبحانی و با اقتباس

تفسیر منشور جاوید و سایر آثار ارزنده قرآنی معظم‌له به صورت

موضوعی و کاربردی تدوین و بتدریج چاپ و منتشر می‌شود.

هدف از تدوین این مجموعه، ارتقاء مهارت‌های زندگی با نگرش

ویژه به قرآن و عترت برای احاد افراد جامعه خصوصاً جوانان عزیز

می‌باشد، زیرا «قرآن بهترین کتاب مهارت‌های زندگی است».

دکتر محمد بیستونی

رئیس مؤسسه قرآنی تفسیر جوان

تهران - بهار ۱۳۹۰

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
مَنْ تَأَيَّدِيهِ حَضَرَتْ آيَةُ اللَّهِ الْعَظْمَى جَعْفَرِ سَبْحَانِي	۱
پیش گفتار	۵
مقدمه	۶
توجه قرآن به حیوانات اهلی	۹
ذکر حیوانات همراه یا مبارزات اصلاح طلبانه انبیاء عظام	۹
تشابه و تمثیل در قرآن کریم یا استفاده از حیوانات	۹
اسامی حیوانات در قرآن کریم	۹
۱ و ۲- میش و یسز	۰
۳- گوسفند	۰
«گوسفند» موضوع قصص حضرت داوود علیه السلام	۴
۴- گوساله	۶
۵- گاو	۶
ذبح «گاو» به عنوان وسیله‌ای برای کشف جرم	۶
و امتحان بنی اسرائیل	۷
۶- شتر	۷

موضوع	صفحه
دسته بندی چهارگانه حیوانات در قرآن.....	۳۱
حشرات.....	۳۲
تقسیم بندی هشتگانه حشرات در قرآن کریم.....	۳۲
۷- عنکبوت.....	۳۴
عجایب عنکبوت ها.....	۳۵
خانه عنکبوت از نظر قرآن.....	۳۵
فواید عنکبوت ها.....	۳۶
آیا عنکبوت آبی هم وجود دارد؟.....	۳۶
۸- ملخ.....	۳۷
۹- شپش.....	۳۸
۱۰- موریهانه.....	۳۹
راز معماری موریهانه ها.....	۴۰
۱۱- مسورچه.....	۴۱
۱۲- پروانه.....	۴۲
۱۳- زنبور عسل.....	۴۳

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
تمدن عجیب زنبوران	۴۴
عسل ماده شفابخش	۴۴
جهت وزش باد و حرکت زنبورها	۴۵
حدیثی از امام جعفر صادق درباره زنبور عسل	۴۵
۱۴ - مگس	۴۶
۱۵ - پشه	۴۷
عجایب خلقت پشه	۴۸
حدیثی از امام جعفر صادق علیه السلام درباره آفرینش پشه	۵۰
۱۶ - ماهیان در آیات قرآن	۵۰
۱۷ - خزندگان (مارها)	۵۱
۱۸ - طیور (پرنده‌ها)	۵۲
۱۹ - کلاغ	۵۳
آیا حیوانی مانند کلاغ سیاه مفید است؟	۵۴
۲۰ - سگ (بلدرچین)	۵۵
فن پیچیده پرواز در پرندگان	۵۵

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
۲۱ و ۲۲ - جوارح (سگ و یوزپلنگ)	۵۶
سگ	۵۷
۲۲ - خوک	۵۹
۲۲ - گری	۵۹
۲۵ - شیر	۶۰
۲۶ - الاغ	۶۱
فاطر (استر)	۶۱
۲۷ - اسب	۶۲
«اسب‌های ممتاز» وسیله آزمایش تربیت انسان	۶۳
۲۸ - فیل	۶۴
قدرت نمایی عجیب خداوند کعبه	۶۴
۲۹ - آبیاییل	۶۵
۳۰ - میمون (بوزینه، شامپانزه)	۶۵
آیا حیوانات نیز فهم دارند؟	۶۶
تعداد حیوانات، حشرات و پرندگان	۶۶
یک داستان واقعی از عشق پاک و شعور حیوانات	۶۷